

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2017 г.: НАКРАТКО

<https://eiopa.europa.eu/>

Снимки:

Снимка на корицата: istockphoto/bowie15; на стр. 4 и 6: EIOPA/Martin Joppen.

Print	ISBN 978-92-9473-065-7		doi:10.2854/350105	EI-AD-18-001-BG-C
PDF	ISBN 978-92-9473-068-8	ISSN 2529-5845	doi:10.2854/718711	EI-AD-18-001-BG-N

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2019

© EIOPA, 2019

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът.

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които EIOPA не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на това право.

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА 2017 г.: НАКРАТКО**

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	2
ПРЕДГОВОР	3
ВЪВЕДЕНИЕ	4
ВЪВЕДЕНИЕ ОТ ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР	6
РЕЗЮМЕ	8
Защита на потребителите	8
Сближаване в областта на надзора и подобряване на функционирането на вътрешния пазар	8
Финансова стабилност	9
ОРГАНИЗАЦИОННА СХЕМА ЗА 2017 г.	10

ПРЕДГОВОР

Застраховането изпълнява важна роля в обществото. Когато функционира добре, то поема риска и допринася за икономическия растеж и финансовата стабилност, като в крайна сметка води до по-голяма финансова сигурност за обществеността. При активи на стойност около две трети от брутния вътрешен продукт (БВП) на ЕС (70 % през 2017 г.)¹, застрахователният сектор в ЕС е значителна част от финансовия сектор. А при пасиви, които обхващат една трета от богатството на европейските домакинства, потребителите разчитат на аспектите на застрахователния сектор за бъдещите си доходи. Също така, професионалните пенсии са от решаващо значение, за да се гарантира, че възрастните хора са защитени от риска от бедност при пенсиониране. При активи на стойност около 24 % от БВП на ЕС², а в някои държави и много повече, активите на пенсионните фондове бързо растат и във все по-голяма степен осигуряват източник на инвестиции за финансовите пазари.

EIOPA беше създаден през януари 2011 г. в резултат на реформи на надзорната структура във финансовия сектор на ЕС. EIOPA е независим консултативен орган на Европейския съюз към Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия. Неговите основни отговорности са да подкрепя стабилността на финансовата система, да гарантира прозрачността на пазарите и финансовите продукти и да защитава титулярите на застрахователни полици, както и членовете на пенсионните схеми и бенефициерите.

Мисията на EIOPA е да защитава обществените интереси, като допринася за краткосрочната, средносрочната и дългосрочната стабилност и ефективност на финансовата система, в интерес на икономиката на ЕС и на неговите граждани и стопански субекти. Тази мисия се осъществява чрез насърчаването на стабилна регулаторна рамка и съгласувани надзорни практики, за да се защитават правата на титулярите на застрахователни полици, членовете на пенсионните схеми и бенефициерите и да се допринася за общественото доверие в секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване на Европейския съюз.

EIOPA е един от трите европейски надзорни органа, които представляват важен елемент от Европейската система за финансов надзор (ЕСФН) — интегрирана мрежа от национални и европейски надзорни органи, която осигурява необходимите връзки между нивата на макро- и микропруденция, като оставя ежедневния надзор на национално равнище.

¹ Източник: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

² Източник: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

ГАБРИЕЛ БЕРНАДИНО
Председател

ВЪВЕДЕНИЕ

През 2017 г. се навършиха 10 години от началото на финансовата криза. От създаването си през 2011 г. ЕИОРА е допринесъл за развитието на единната европейска нормативна уредба в областта на застраховането и пенсиите както по отношение на надзора, така и на дейността. Прилагането на новите европейски регулаторни рамки доведе до постепенното преминаване на стратегическите приоритети на ЕИОРА от регулиране към надзор. През 2017 г. нашите дейности бяха насочени към засилване на сближаването в областта на надзора, повишаване на защитата на потребителите и поддържане на финансовата стабилност.

Нашият ангажимент за изграждане на обща култура на надзор постигна важен етап, тъй като работихме заедно с националните надзорни органи (ННО) за определянето на ключовите характеристики на висококачествен и ефективен надзор, който следва да бъде в основата на тази култура. Разработването на общоевропейски подход към надзора беше в основата на нашата работа от създаването ни през 2011 г. насам и през следващите години ще продължим да подкрепяме националните надзорни органи за изграждането на капацитет за осигуряването на висококачествен надзор.

В контекста на единния европейски пазар надзорът в много голяма степен е европейски въпрос, тъй като доставчиците на застрахователни услуги от една държава извършват стопанска дейност в друга държава, по-специално по силата на режима за свободно предоставяне на услуги (FoS). С цел преодоляване на установените слабости в трансграничния надзор на стопанската дейност, през 2017 г. създадохме платформи за улесняване на сътрудничеството между националните надзорни органи, което дава възможност за по-своевременното установяване и оценка на рисковете. Тези платформи са пример за добавената стойност за националния надзор от общоевропейската перспектива и управление на Органа, като по този начин се спомага за изграждането на доверие във вътрешния пазар и цялостното функциониране на системата за надзор.

Тази година постигнахме също така значителен напредък в насърчаването на последователен подход към защитата на потребителите с предоставянето на консултации на Европейската комисия във връзка с Директивата относно разпространението на застрахователни продукти, която обхваща въпроси като конфликти на интереси в практики за продажба и технически стандарти по отношение на информационния документ за застрахователния продукт.

През 2017 г. ние приключихме първата част от първия ни преглед на режима „Платежоспособност II“, основан на 1-годишния опит от изпълнението, като съветът към Европейската комисия беше да приеме опростени изчисления на стандартната формула за капиталовото изискване за платежоспособност (КИП). Като част от работата ни в областта на финансовата стабилност, публикувахме становище, адресирано до европейските институции, в което се призовава за минимална хармонизация на рамката за възстановяване и реструктуриране на застрахователния сектор, както и за провеждане на общоевропейски тест за устойчивост в сектора на професионалното пенсионно осигуряване.

Добрият надзорен орган е ориентиран към бъдещето, проактивен и превантивен. За ЕЮРА това означава, че трябва да следим внимателно политическата и икономическата среда около нас и да сме готови да предприемем действия, когато е необходимо. Поради тази причина ние отделяме специално внимание на въпросите, свързани с цифровизацията и технологичните иновации в областта на застраховането, както и финансирането за устойчиво развитие. Също така ще продължим да обръщаме специално внимание на въпросите, свързани с решението на Обединеното кралство да напусне Европейския съюз, така че да бъдат сведени до минимум нарушенията в услугите и неудобствата за потребителите.

Ще продължим да подкрепяме действията на Европейската комисия в дневния ред на европейските финансови услуги, включително в съюза на капиталовите пазари (СКП). В частност очакваме по-нататъшен напредък по отношение на общоевропейския продукт за лично пенсионно осигуряване (ОЕПЛПО), който има потенциала да предложи на европейските граждани изцяло нова рамка за спестяване за пенсия. Ние сме готови да предприемем нови задачи, свързани с него, както и тези, свързани с прегледа на европейските надзорни органи (ЕНО), който да ни даде възможност да поставим още по-силен акцент върху сближаването в областта на надзора.

Нашият капацитет за постигане на резултати не би бил възможен без тясното сътрудничество с националните компетентни органи, европейските надзорни органи, европейските институции и други заинтересовани страни. Бих искал да благодаря на всички тях, включително на останалите членове на надзорния съвет и на управителния съвет, за конструктивното им участие и подкрепа през изминалата година.

Преди десет години станавме свидетели на неблагоприятните последици от слабо регулиране върху икономиката и живота на хората. За да изградим устойчиви дългосрочни инвестиции и икономически растеж, ние се нуждаем от стабилни и силни застрахователни и пенсионни сектори, които адекватно оценяват рисковете, прилагат стабилни стратегии за управление на риска и третират справедливо титулярите на застрахователни полици, членовете и бенефициентите. Нашата роля е да гарантираме, че всички ние се възползваме от предимствата на следкризисните регулаторни реформи, осигурявайки висококачествен и последователен надзор в целия Европейски съюз. Ще продължим да сме ангажирани с тази цел.

ФАУСТО ПАРЕНТЕ
Изпълнителен директор

ВЪВЕДЕНИЕ ОТ ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

През 2017 г., като организация, EIOPA продължи да използва ефективно своите ресурси, като същевременно запази високия стандарт в изпълнението на своя мандат.

Доброто изпълнение се дължи на добрата подготовка и както през предходните години, EIOPA изпълни задачите си в съответствие с работна програма, която беше разработена чрез задълбочено планиране. С оглед на по-дългосрочното планиране на задачите и ресурсите, през 2017 г. EIOPA предприе стъпки за допълнително засилване на своите дейности по планиране и определяне на приоритети, включително по отношение на управлението на промените и управлението на риска.

EIOPA също така продължи да се адаптира към новата си организационна структура, въведена в края на 2016 г. В този контекст бяха създадени отдел „Надзорни процеси“ и отдел „Контрол и сближаване в областта на надзора“, отразявайки по-добре развитието на работата на EIOPA и акцента върху задачи, свързани в по-голяма степен с надзора.

Отново във връзка с развитието на надзорните задачи EIOPA предприе значителни действия за разработване на рамки на компетентностите. Изграждането на капацитета на нашите служители продължава да бъде приоритет и през февруари 2017 г. бяха въведени надзорните правомощия на EIOPA. При определянето на рамките на компетентностите за различните функции EIOPA може по-добре

да развива собствения си персонал, за да отговори на променящите се нужди на организацията. EIOPA ще продължи да разработва рамки за различните групи персонал, включително компетенциите за лидерство, и няма да спре да предлага на персонала възможности за допълнително обучение и развитие.

Текущата цел за EIOPA продължава да бъде превръщането ѝ в по-ефикасна организация. Когато е възможно, вместо да разработва собствени решения, EIOPA приема системи и процеси, които вече са в употреба в Европейската комисия или в други агенции на ЕС. През 2017 г. EIOPA предприе подготвителни стъпки за приемането на съществуващите електронни решения за обществени поръчки и човешки ресурси. Освен това EIOPA започна да използва услугите на Комисията за разработване и хостинг на уебсайтове.

Допълнителен проект, който дава възможност на служителите да работят по-ефективно, е въвеждането на нова система за управление на документи. Тази система подобри съответствието, както и сътрудничеството между персонала.

Що се отнася до управлението на ресурсите, EIOPA извършва дейността си в пълно съответствие с разпоредбите на ЕС, като работи по открит и прозрачен начин. Оперативният бюджет на Органа за 2017 г. беше 24 млн. евро и към края на годината EIOPA постигна равнище на изпълнение на поетите задължения в размер на 99,79 %.

EIOPA се отчита както по отношение на същността на своята работа, така и по отношение на управлението на своите ресурси. За тази цел EIOPA поддържа конструктивен и открит диалог със заинтересованите страни и винаги е готов за поемането на ангажименти, за да можем непрекъснато да се подобряваме.

В бъдеще EIOPA ще продължи да се фокусира върху четирите стратегически цели, които са заложили в неговата работна програма, като в същото време запази готовността си да се приспособява към промените, наложени от външната среда: може да се появят нови задачи след текущия преглед на трите европейски надзорни органа или от законодателната инициатива за общоевропейски продукт за лично пенсионно осигуряване (ОЕПЛПО). Възможно е нови приоритети да произтекат и от решението на Обединеното кралство да напусне Европейския съюз.

В заключение само бих искал да благодаря на служителите на EIOPA, както и на управителния съвет и на надзорния съвет за тяхната ангажираност и усилена работа през цялата година. Говоря от името на тези колеги, когато казвам, че сме горди да работим за Европа и се гордеем с работата си, така че хората и предприятията в Европа да могат да се възползват от надеждни и сигурни финансови институции и системи.

РЕЗЮМЕ

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

За да засили защитата на потребителите, EIOPA допринася за създаването на интелигентна регулаторна рамка, насърчаваща прозрачността, простотата и справедливостта. През 2017 г. EIOPA предостави технически съвети за евентуални делегирани актове, свързани с Директивата относно разпространението на застрахователни продукти, с които се консолидират практиките за продажба на преките продавачи и посредниците и се осигуряват съвети за потребителите, които най-добре отговарят на техните нужди. EIOPA също така изготви проект на технически стандарти за изпълнение относно информационния документ за застрахователния продукт, с който се въвежда стандартизиран формат, предоставящ основна информация за застрахователните продукти по ясен, кратък и достъпен начин. За да се сведат до минимум рисковете, произтичащи от злоупотреби при продажбите, EIOPA също така предостави насоки относно продажбите „само на основата на изпълнение“ на основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (IBIP), касаещи случаи, в които разпространителите на застрахователни продукти не предоставят съвети или не проверяват познаването от клиента на съответния продукт или на свързаните с него рискове.

EIOPA изпълнява активна роля също така при определянето и справянето с риска от оцеляване на потребителите. Тематичният преглед на паричните стимули и възнагражденията подчерта потенциалните конфликти на интереси, възникващи при застраховките „Живот“, свързани с инвестиционни фондове, продавани на базата на парични стимули и възнаграждения, плащани от лицата, управляващи активите.

В доклада на EIOPA относно тенденциите в областта на защитата на потребителите се подчертава значителното увеличение на жалбите на потребителите в застрахователния сектор. Цифровизацията, свързана с ориентирания към технологиите иновации в секторите на застраховането и пенсиите, също беше посочена в доклада като въпрос от стратегическо значение за застрахователния сектор, който EIOPA продължава да следи отблизо.

СБЛИЖАВАНЕ В ОБЛАСТТА НА НАДЗОРА И ПОДОБРЯВАНЕ НА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

Усилията на Органа за постигане на сближаване в областта на надзора и за подобряване на функционирането на вътрешния пазар са разделени в следните направления: осигуряване на стабилна и благоразумна регулаторна рамка, създаване на рамка за докладване и лидерство в сближаването с оглед на постигането на съгласуван и висококачествен надзор. В контекста на мандата на EIOPA да допринесе за последователното прилагане на разпоредбите, приоритет за 2017 г. беше оценката и преразглеждането на разпоредбите на „Платежоспособност II“ въз основа на едногодишния опит от изпълнението. Първият набор от съвети на EIOPA обхваща основни аспекти на стандартната формула, за да се намали сложността ѝ, като същевременно се запази пропорционален, технически стабилен, чувствителен към риска и последователен надзорен режим.

Ежедневният надзор е задача на НКО, а EIOPA ръководи сближаването в областта на надзора, като ги подкрепя при последователното и съгласувано прилагане на правото на Европейския съюз. Сред важните инструменти бяха предоставянето на съобразена с нуждите подкрепа и обратна връзка за последователното прилагане на „Платежоспособност II“. През 2017 г. EIOPA взе участие също така в прегледа на балансите на застрахователите и в прегледа на активите на пенсионните фондове на българския застрахователен и пенсионен сектор, като осигури координация и технически експертен опит.

Органът допринася за засилването на надзора на трансграничните групи. През 2017 г. приносът беше повишен с новия инструмент за надзор на трансграничните платформи. Платформите, създадени от EIOPA в отговор на установените рискове по отношение на трансграничната дейност, гарантират по-ясно и своевременно сътрудничество между надзорните органи в областта на застраховането. Това позволява по-бързо идентифициране и оценка на рисковете на пазара с оглед пости-

гане на съгласие относно необходимостта от надзорни действия и намеса. Освен това ЕИОРА участва активно в заседанията на колегиите от надзорници, които осъществяват надзор върху трансграничните застрахователни групи. Приносът на Органа осигури ясна основа за практическо и оперативно сътрудничество в рамките на колегиите. През 2017 г. тези усилия бяха допълнително подсилени с преразглеждането на стратегията на ЕИОРА за колегиите с цел допълнително използване на общите усилия на НКО и ЕИОРА.

Създаването и одобряването на вътрешен модел следва основан на принципи подход с обширни изисквания за качество на статистическите данни, процеси и включване в управлението на риска. При разработването и използването на модела предприятията следва да прилагат този подход по подходящ начин за всеки конкретен рисков профил; и НКО следва да го оценяват при одобряването и текущия надзор. ЕИОРА предоставя ценна подкрепа за преодоляване на риска от несъответствия между надзорните практики и за определяне на предприятията, при които качеството на моделирането изглежда по-ниско от това на сходни предприятия. През 2017 г. беше осъществен проект с помощта на наличните инструменти на ЕИОРА за преодоляване на големите несъответствия в динамичната корекция за променливост (DVA), който показва, че различните подходи при моделирането на DVA могат да доведат до значителни разлики в резултатите, които могат да попречат на равнопоставеността. Заключение в рамките на проект за моделиране на държавния риск при вътрешните модели беше, че прилагането на различни подходи е обосновано, но бяха наблюдавани значителни различия в калибрирането на моделите, които понастоящем се проследяват от НКО и от ЕИОРА.

През 2017 г. ЕИОРА публикува три надзорни становища, в това число оценката на вътрешните модели, включващи DVA; сближаването в областта на надзора с оглед на оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС; както и непрекъснатостта на услугите с оглед на оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС.

Точното и ефективно докладване се основава на обща рамка, както и на капацитета за събиране и анализ на данни. Благодарение на тези елементи ЕИОРА може да изчислява основната информация, включително ежемесечно предоставяните от него безрискови лихвени проценти и симетрична корекция на риска, свързан с акции. ЕИОРА също така има мандат да изчислява UFR, а методологията, установена през 2017 г., гарантира постепенното и предвидимо движение на UFR, което позволява на застрахователите да се приспособят към промените в лихвената среда и да гарантират защитата

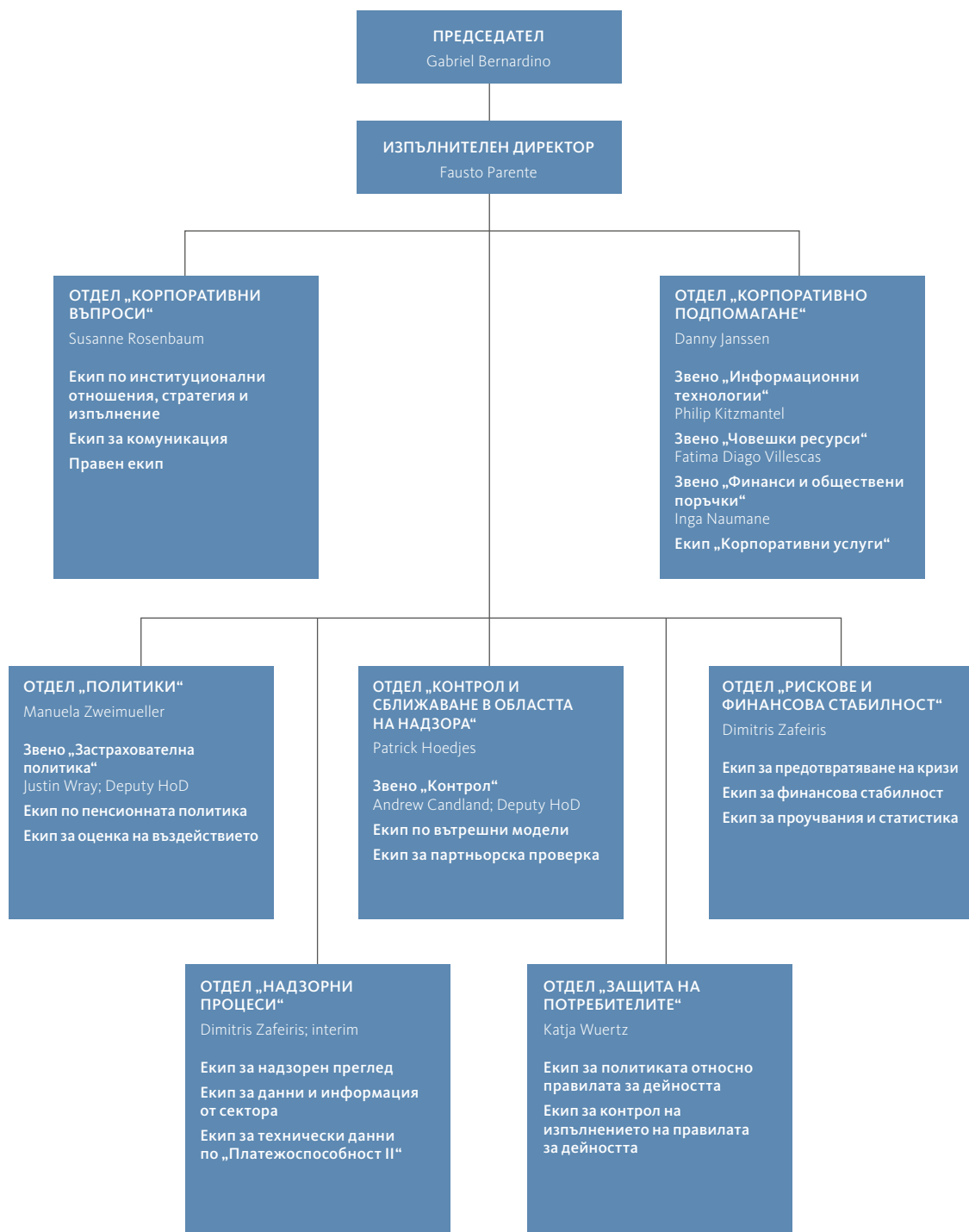
на титулярите на застрахователни полици. ЕИОРА също така предприе действия, за да гарантира непрекъснатото развитие на своите системи за сигурност на събирането, управлението, анализа и разпространението на данни, включително издаването на застрахователна таксономия 2.2.0. по „Платежоспособност II“.

С цел засилване на глобалното сближаване и на последователни надзорни практики в световен мащаб, ЕИОРА продължи своето сътрудничество по важни инициативи, като версия 2.0 на международния капиталов стандарт, и въведе редица нови споразумения, като например меморандум за разбирателство (МР), с държави извън ЕС („трети държави“) и международни организации. В областта на пенсионните данни ЕИОРА започна консултация с цел повишаване на ефикасността и по-нататъшно укрепване на мониторинга и анализа на европейския сектор на професионалното пенсионно осигуряване чрез единна рамка за исканията за редовна информация на ЕИОРА за предоставянето на информация за професионалното пенсионно осигуряване.

ФИНАНСОВА СТАБИЛНОСТ

Чрез оценка и мониторинг на финансовата система Органът е в състояние да идентифицира заплахите за финансовата стабилност на европейските сектори на застраховането и пенсиите и съответно да намали рисковете. През 2017 г. ЕИОРА проведе тест за устойчивост по отношение на професионалното пенсионно осигуряване, въз основа на който беше направена задълбочена оценка на устойчивостта на ИППО. Вследствие на инициативата се установи, че предприятията осигурители на над една четвърт от ИППО могат да се сблъскат със затруднения при изпълнението на своите задължения. Освен това пенсионните задължения могат да упражняват значителен натиск върху платежоспособността и бъдещата рентабилност на дружествата, което потенциално може да се разпространи към реалната икономика. Предоставянето на данните от отчитането по „Платежоспособност II“ също даде възможност на ЕИОРА да подобри редица свои съществуващи продукти, като тримесечните доклади за риска и докладите за финансова стабилност, и позволи публикуването на нова информация, като например статистика по „Платежоспособност II“ относно европейския застрахователен сектор. В рамките на своя мандат за предотвратяване на кризи ЕИОРА изготви становище относно хармонизирането на рамките за възстановяване и реструктуриране и продължи работата си по рамка за макропруденциалната политика в застраховането.

ОРГАНИЗАЦИОННА СХЕМА ЗА 2017 г.

Към 31 декември 2017 г.

ЗА КОНТАКТ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта https://europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),
- или стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес https://europa.eu/european-union/contact_bg.

ЗА ДА НАМЕРИТЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Европа на адрес https://europa.eu/european-union/index_bg.

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес <https://publications.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. https://europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес <http://eur-lex.europa.eu>.

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

■ Служба за публикации